

Skötselplan för naturreservatet Stocksätterskogen i Hallsbergs kommun

Områdesbeskrivning

Administrativa data

Objektnamn	Naturreservatet Stocksätterskogen
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	2018-XX-XX
Län	Örebro
Kommun	Hallsberg
Läge	Nordvästra delen av Hallsbergs tätort, mellan Stocksätter och Kårstahult
Fastigheter	Del av Kårstahult 1:1
Areal	8,1 ha
Naturtyper	
Lövskog	7,0 ha
Övrig mark	1,1 ha
Prioriterade bevarandevärden:	
<u>Besöksvärden</u>	Ett attraktivt grönområde med lekplats, bänkar, stigar, skog och öppna gräsytor
<u>Naturvärden</u>	
Markslag	Skogsmark
Naturtyper	Lövskog
Strukturer	Gamla lövträd, gammal hassel

Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Längre tillbaks i tiden har marken i området inrymt både jordbruksmark och skogsmark. I södra delen låg förr Kårstahults gård och i norr mark som tillhörde Björka och Hässleberg. En liten bit österut låg gården Stocksätter. På häradsekonomiska kartan från 1864-67 ligger området på gränsen mellan ett mera jordbruksdominerat landskap som bredde ut sig österut och söderut, och ett större skogsstråk som mer eller mindre sammanhängande fortsatte västerut bort mot Äpsätter (i stora drag ganska likt hur skogens utbredning i landskapet ser ut idag där). Ganska så centralt i området låg under en period också Hallsbergs Folkets park. Den var i drift från 1908 fram till slutet av 1960-talet. 1969 beslutade kommunen att alla kvarvarande byggnader skulle rivras. Idag finns bara vaga ruinspår kvar från den tidigare parken. Numera utgörs området av lövskog, med undantag för ett öppet parti i södra delen kring lekplatsen. Området har under de senaste årtiondena använts som rekreationsområde.

Bevarandevärden

Geovetenskapliga bevarandevärden

Inga speciella geovetenskapliga bevarandevärde är kända från området. Kambrisk sandsten täcker hela områdets berggrund. Ovanpå den ligger ett moränlager. Längst i söder berörs också en mycket liten del, närmast Parkvägen, av en sandrik jordart som utgörs av gammalt svallsediment.

Biologiska bevarandevärden

Större delen av området består av lövskog. Skogen börjar bitvis uppnå en ålder där värdefulla strukturer som gamla lövträd och död ved förekommer. Skogen uppvisar en relativt stor artrikedom av träd- och buskar. Här växer bl.a. björk, asp, sälg, gran, tall, oxel, ask, skogsek, skogslönn, lind och fågelbär. I buskskiktet finns bl.a. hassel, skogstry, olvon och måbär. Marken är relativt rik på baskatjoner och floran innehåller arter som blåsippa, svart trolldruva, vätteros och grönvit nattviol. Bland intressantare svamparter som påträffats i området kan nämnas mörkpucklig spindling, sälgspsindling, jordspindling, svart trumpetsvamp, tegelticka, hasselticka, läderskål och ängsvaxskivling. I skogen brukar många fåglar uppehålla sig, bl.a. olika arter av småfåglar såsom entita, stjärtmes, trädkrypare och stenknäck. På senare år har även den rödlistade arten gröngöling, samt den i fågeldirektivets bilaga 1 upptagna arten spillkråka setts i området.

Kulturhistoriska bevarandevärden

I området finns förutom resterna av Folkets park också fyra objekt som är upptagna i Riksantikvarieämbetets informationssystemet om fornminnen. De är ett odlingsröse, en stensättningsliknande lämning, en sentida inristning i ett stenblock samt en gammal gårdstomt belägen vid samma del av skogen som tidigare folkets park. Det sistnämnda beskrivs inrymma en husgrund, en uthusgrund, en fossil åker och tio röjningsrösen.

Bevarandevärden för friluftsliv

Stocksättersskogen är med sitt centrala läge vid Hallsbergs tätort ett värdefullt och uppskattat rekreationsområde för människor i olika ådrar. Skogen används flitigt av boende i närområdena som promenadskog, för lek, motion och naturupplevelser. Intill skogen eller inom några hundra meters promenadavstånd ligger tre förskolor och en 1-6 skola. Barngrupper i förskoleålder brukar ofta vistas i området. I området finns en lekplats och flera bänkar och stigar.

Källförtäckning

ArtDatabanken, SLU. 2014. Artportalen – Rapportssystemet för fåglar.

<http://svalan.artdata.slu.se/birds/> Läst 2014-10-22.

Nilsson, K.G. 2010. Inventering av svamp och kärlväxter i ”folkparksområdet”, Hallsberg.

Riksantikvarieämbetet. 2014. Söktjänsten Fornsök. <http://www.raa.se/> Läst 2014-10-22

Wedding, R. 2005. Inventering av Hultaskogen Stocksätter (interndokument Hallsbergs kommun).

Skötselområden med mål och åtgärder

Reservatet är indelat i 3 skötselområden, med utgångspunkt från den skötsel som ska genomföras.

1. Lövskog med hassel
2. Övrig mark
3. Besöksanordningar och information vid 4 entréer till området.

En karta med skötselområdenas indelning finns längst bak i skötselplanen.

Skötselområde 1: Lövskog med hassel (7,0 ha)

Skötselområdet omfattar de skogstäckta ytorna inom reservatsområdet. Skogen utgörs idag till stora delar av en björkdominerad lövskog som har rika förekomster av hassel. Ganska stora inslag finns även av asp, gran och sälg. Mindre inslag finns av bl.a. tall, klibbal, rönn, oxel, skogsek, skogslönn och fågelbär. I buskskiktet växer förutom hassel bl.a. olvon, skogstry och måbär. Marken är ganska rik och örter som blåsippa, vätteros och svart trolldruva förekommer i området.

Mål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Trädskiktets lövandel är minst 90 %.
- Andelen ädellövträd i trädskiktet är minst 5 %.
- Det finns en rik förekomst av hassel.
- Det finns ett stort inslag av gamla och grova träd i skogen.
- Död lövved i form av högstubbar och liggande stammar lämnas i vissa områden.

Skötselåtgärder

- Vid behov röjning eller gallring av gran för att bibehålla den höga andelen löv.
- Vid behov gynna hassel eller ädellövträd.
- Röjning/gallring runt hasselbuketter så de får tillräckligt med solljus och kan växa sig stora och bli gamla.
- Röjning/gallring runt en del av träden, med syfte att de ska kunna bli äldre, grövre och få en mera vidkronig form.
- Eventuell röjning runt buskar man vill gynna.
- Olika former av död ved lämnas kvar till viss del för att gagna mångfald och övrigt ved transporteras bort.
- Träd som utgör en stor säkerhetsrisk för besökare i området åtgärdas genom att t.ex. fällas, kapas eller beskäras.
- Åtgärda potentiellt farliga träd i kantonerna intill angränsande husbebyggelse.
- Håll skogen lite glesare och ljusare i en zon närmast villatomterna öster om naturreservatet, med syfte att minska beskuggningen av tomterna. Eventuella förekomster av lågväxande arter såsom hassel kan dock tillåtas växa tätare här.

03-21

- Med jämna mellanrum röj bort sly och ljusa upp längs den breda huvudstigen som går i nord-sydlig riktning genom skogen, med syfte att göra miljön tryggare.
- Bekämpa oönskad spridning av förvildade odlade växter som kan uppträda invasivt i området. Exempel på dessa arter: vintergröna (*Vinca minor*), häckoxbär (*Cotoneaster lucidus*), lupiner och gullris.
- Vid behov hålla tillbaka föryngringen av bok och tysklönn om de tenderar att breda ut sig för mycket i området.

Skötselområde 2: Övrig mark (1,1 ha)

Till detta skötselområde hör det öppna partiet kring lekplatsen i områdets södra del.

Mål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Öppna gräsytor hålls efter regelbundet så att det går lätt att ta sig fram och vistas i området.

Skötselåtgärder

- Öppna gräsytor klipps regelbundet.
- Eventuell inväxning av sly hålls borta.
- I takt med att de nuvarande träderna som finns utspridda i skötselområdet försvinner, kan de ersättas med nya träd eller buskar i liknande omfattning. I första hand väljs inhemska arter.
- Vid behov möjliggöra skidspår vintertid.

Skötselområde 3: Besöksanordningar, information och renhållning

Till detta skötselområde hör stigar och besöksanordningar, men även information och renhållning.

Mål

Det är gynnsamt tillstånd när följande mål är uppnådda:

- Naturreservatets gränser är tydligt markerade i fält.
- Minst en informationstavla i gott skick finns uppsatt i området.
- Huvudstråken av stigarna i området är väl underhållna och utformade på ett sådant sätt att även rörelsehindrade kan ta sig fram.
- Lekplatsen, träbänkar och andra besöksanordningar är i skäligt gott skick.
- Reservatsområdet är rent från skräp.
- Det finns information om naturreservatet på Hallsbergs kommuns hemsida.

Skötselåtgärder

- Naturreservatets gränser markeras i fält.
- En informationstavla tas fram och sätts upp.
- Vid behov underhåll av stigar, besöksanordningar och gränsmarkeringar.

- Utifrån behov städas reservatsområdet på skräp.
- Information om naturreservatet tas fram och publiceras på kommunens hemsida.

Uppföljning

Hallsbergs kommun ansvarar för att uppföljning och utvärdering av bevarandemål och genomförda skötselåtgärder sker.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.

Skötselåtgärd	Prioritet	Tidpunkt	Resursbehov kr
Utmärkning av reservatets gränser	1	Senast 2018	
Framtagande och uppsättning av informationstavla	1	Senast 2018	
Skogliga åtgärder enligt skötselplan	2	Löpande och efter behov	
Underhåll av stigar och besöksanordningar	2	Löpande och efter behov	
Skötsel av öppna gräsytor	1	Löpande	
Tömning av soptunnor	1	Löpande	
Städning av skräp	2	Efter behov	
Framtagande och publicering av information om reservatet på kommunens hemsida	2	Senast 2018	
Uppföljning av bevarandemål	3	Minst var tionde år	
En översyn görs där behovet av att göra ändringar av skötselplanen ses över. Vid behov tas en ny reviderad skötselplan fram.	3	Senast 2022	

Karta över skötselområden

Bakgrundskarta: Fastighetskartan. © Lantmäteriet.